

An engraving of San Salvador harbor, showing a large number of sailing ships in the water and a fortified city on a hill in the background. The city is labeled 'S. SALVADOR' at the top. The harbor is filled with ships of various sizes, some with multiple masts and sails. The city on the hill is surrounded by walls and has several towers and buildings. The landscape is hilly and covered with vegetation. The overall scene depicts a busy port and a well-fortified settlement.

S. SALVADOR

Het Verraad van de Allerheiligenbaai

Bauwen Heijndricxsz. (ca. 1565-1626),
eerste generaal van de WIC

Godfried Vranken

Het verraad van de Allerheiligenbaai

Het verraad van de Allerheiligenbaai

Bauwen Heijndricxsz. (ca. 1565-1626),
eerste generaal van de WIC

Godfried Vranken

Hilversum
Verloren

2025

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door financiële steun van de Vereniging Oud Edam, Samenwerkende Maritieme Fondsen, Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds en M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting.

Afbeeldingen op het omslag: op de voorkant: Verovering van San Salvador in Brazilië door admiraal Jacob Willekes, anoniem 1624, Rijksmuseum Amsterdam, objectnummer, RP-POB-79.375; op de achterkant: Kaart van Portorico (St. Juan de Portorico) en de omliggende wateren, Nationaal Archief Den Haag, Toegangsnr. 4. VELH Inventaris van de verzameling buitenlandse kaarten Leupe, supplement, 1621-1813 (1925), inv.nr. 619.87.

Foto auteur: Martinus Vranken.

© 2025 Godfried Vranken
Uitgeverij Verloren bv
Torenlaan 25
1211 JA Hilversum
www.verloren.nl

ISBN 978 94 6455 162 4

Opmaak: Rombus, Hilversum
Omslagontwerp: Els Gulpen Grafische Vormgeving, Heerlen

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

Dankwoord

Bijzondere dank ben ik verschuldigd aan Herman Rijswijk. Zonder enig aarzelen heeft hij de resultaten van zijn decennialang onderzoek in het Waterlands Archief te Purmerend met mij gedeeld. Om deze transcripties, voornamelijk uit de zeventiende eeuw, te bewerken en genealogisch te analyseren is bijzondere kennis nodig. Ook daarmee heeft Herman Rijswijk welwillend en veelvuldig geholpen. Zonder zijn medewerking en meelesen was het niet mogelijk geweest het leven van Bauwen Heijndricxsz. in Edam en Middelie te duiden en te beschrijven wat er zich daar en elders afspeelde.

Ook wil ik Teresa Prieto Palomo bedanken voor haar transcripties van handschriften in het Spaans en de interesse in mijn onderzoek. Dank ben ik verschuldigd aan Manuel Minero die mij op zo'n bijzondere wijze in San Juan de Puerto Rico heeft ontvangen en rondgeleid. Ook wil ik Paul van Acker bedanken voor zijn belangrijke suggesties en proeflezen.

Verder ben ik dank verschuldigd voor alle gastvrijheid in de bibliotheek van Het Scheepvaartmuseum Amsterdam. De uitgebreide catalogus en mogelijkheid om zelf boeken te mogen pakken heeft de voortgang van dit onderzoek positief beïnvloed net als het altijd hartelijk onthaal bij binnenkomst. Dank gaat ook uit naar de medewerkers van het Instituto Geográfico e Histórico da Bahia in Salvador. Om mij ter plekke met historici in contact te brengen was zonder meer bijzonder.

Ten slotte gaat mijn dank naar Carmen, Erika, Helma, Gregorio, José Maria, Jürgen, Martinus, Peridis, Teun en Thomas voor adviezen, hulp, het onvermoeibare luisteren en de steekhoudende vragen.

Transcripties

Teresa Prieto Palomo:

- Archivo General de Simancas in Simancas, Algemeen Rijksarchief België in Brussel, Archivo General de Indias in Sevilla en Real Academia de la Historia in Madrid.

Herman Rijswijk:

- Waterlands Archief te Purmerend: Oud Rechterlijk Archief Edam, Burgemeesters Edam, Vroedschap Edam, Thesaurier rekeningen Edam, Gereformeerde Kerk Edam, Register van handvesten, privileges, keuren en overeenkomsten, Haardstedenregister Edam, rooste penning Edam, Legger der Graven in de Grote Kerk en Weeshuis Edam.
- Nationaal Archief te Den Haag: Het archief van de Oude West-Indische Compagnie en de commissie van Bauwen Heijndricxsz.
- Gemeentearchief Amsterdam: Archief van de Notarissen ter Standplaats Amsterdam.

Inhoudsopgave

Dankwoord	5
Inleiding	
Bij opbod verkocht	10
Welke bronnen nog resteren	11
Baanbrekend onderzoek van Irene Aloha Wright	13
Archivo General de Indias	15
Archivo General de Simancas en Rijksarchief van België	16
Spaanse drukken en manuscripten	16
Sporen uit het verleden	19
Kernvraag en verantwoording	19
1 Zoutketen, zoutpannen en de Allerheiligenbaai	
Zoutketen en pannenmannen	20
Een zoutpan in Venezuela	23
Schermutselingen in de Allerheiligenbaai	27
2 De oprichting van de WIC	
Aanloop naar een Atlantische compagnie	32
Totstandkoming van de WIC	34
Brazilië in de kijker	37
Suiker en slavernij	38
Edam en de WIC	39
3 De eerste WIC-vloot naar Brazilië	
Naar Brazilië	44
De Allerheiligenbaai	46
De WIC-vloot vertrekt naar de Allerheiligenbaai	48
De verovering van Salvador	52
Forten in de Allerheiligenbaai	63
Nieuws bereikt Spanje en de Republiek	68
Einde aan alle voortvarendheid	69

4	Wie is Bauwen Heijndricxsz.?	
	Naam, geboorte en familie	72
	Edam ten tijde van Bauwen Heijndricxsz.	78
	<i>Beeldenstorm</i>	78
	<i>Hoog bezoek en onheil</i>	84
	<i>Remonstrantie en Contraremonstrantie</i>	90
	<i>De Scherpe Resolutie</i>	91
	Schipper, reder, zakenman en industrieel	92
	<i>Onroerend goed</i>	93
	<i>Keeteigenaar</i>	96
	<i>Purmerkavel en schenkingen</i>	97
	Bestuurlijke carrière	100
	WIC-bewindvoerder en generaal Bauwen Heijndricxsz.	105
	De persoon Bauwen Heijndricxsz.	108
5	Bauwen Heijndricxsz. tevergeefs naar de Allerheiligenbaai	
	Vertrek van de WIC-versterkingsvloot	110
	De Spaans-Portugese heroveringsarmada	110
	De slag om Salvador en het verlies van de Allerheiligenbaai	112
	Bauwen Heijndricxsz. is te laat	123
	Moeizame thuiskomst van Aldenburgk	130
6	Een Spaans meesterplan en hoogverraad in de Republiek	
	Het spionagenetwerk van Manuel Sueyro	132
	Verraad in de hoogste bestuurslagen van de Republiek	136
	Een omvangrijk Spaans complot	137
	De schuldigen binnen de WIC	138
	Het verlies van de Allerheiligenbaai vond al plaats in de Republiek	141
7	De mislukte verovering van San Juan de Puerto Rico	
	Door de Caribische Zee	143
	Eerdere aanvallen op San Juan de Puerto Rico	145
	Een aanval op eigen initiatief	147
	Het beleg van het fort El Morro	149
	Juan de Haro door het oog van de naald	169
	De smadelijke aftocht van de WIC	170
	Nepnieuws uit Antwerpen bereikt de Staten-Generaal	171
8	Alsnog op zoek naar triomf	
	Het eiland Margarita	173
	Het genduel van Bauwen Heijndricxsz.	176
	Opnieuw de zoutpan van Punta de Araya	178

Frustratie bij de generaal	179
Naar Cuba	180
9 Dood en begrafenis	
Foutieve schriften en een verdwenen grafsteen	183
Berichtgeving aan Staten-Generaal en koning van Spanje	184
Aankomst en begrafenis in de Grote Kerk van Edam	186
De laatste weken van Bauwen Heijndricxs.	187
Een bijna verzwegen ‘seer schadelijke doodt’	188
Spaanse manuscripten met ooggetuigenverklaringen	189
Een manuscript met verkoolde randen bevestigt 2 juli 1626	190
Joannes de Laets eindoordeel	192
10 Epiloog	
WIC-aandelen storten in	194
WIC-gevangenen in Spanje	195
Terdoodveroordelingen zonder executies	196
Het lot van de gouverneur	197
11 Nawoord	
Herinneringen aan de WIC en Bauwen Heijndricxs. in Madrid	199
Bauwen Heijndricxs. in de kathedraal van San Juan de Puerto Rico	201
De WIC-generaal in Valdepeñas	204
Spaans theaterstuk over de herovering van de Allerheiligenbaai	206
Bauwen Heijndricxs. schittert in Edam	206
Bijlagen	
Bijlage 1: De naam Bauwen Heijndricxs. in Nederland en Spanje	212
Bijlage 2: Commissie van Bauwen Heijndricxs. gedateerd 30 december 1624, opgenomen in de commissieboeken van de Staten-Generaal	214
Bijlage 3: Vertalingen van losse manuscripten	216
Bijlage 4: Vertaling van het manuscript van Diego de Larrasa	234
Gebruikte afkortingen	250
Bibliografie	251
Register	257

Inleiding

Bij opbod verkocht

In de zomer van 1841 stond historisch onderzoeker John Romeijn Brodhead (1814-1873) bij het West-Indisch Huis in Amsterdam. De staat New York zond hem naar Nederland. Zijn taak was om in Europa stukken over de koloniale geschiedenis van New York te verzamelen of afschriften daarvan te verkrijgen. De minister van Binnenlandse Zaken had de burgemeester van Amsterdam geïnformeerd over de aanstaande komst van Brodhead. Maar niet alleen dat. Op zak had Brodhead een bevel van de Nederlandse minister van Koloniën voor de magazijnmeester of bewaarder van het koloniaal archief, om hem alle steun te verlenen. In Den Haag dacht men dat de staatsstukken en documenten van de West-Indische Compagnie (WIC) in het West-Indisch Huis in Amsterdam zouden zijn.

In de *Nederlandsche Staats-Courant* van donderdag 12 mei 1842 stond het artikel 'De Jongste Nasporingen Wegens de Geschiedenis van Nieuw-Nederland'. Daarin was een brief geplaatst van Brodhead. Hij schreef:

Maar toen ik mij aan het West-Indische huis begaf, had ik de teleurstelling te verneemen, dat alle boeken, staatsstukken en papieren van welken aard ook, die van vroegere dagteekening dan het jaar 1700 aan de voormalige West-Indische Compagnie behoord hadden, op eene daartoe van wege het departement van Koloniën gegeven last, in het jaar 1821 openlijk verkocht waren.¹

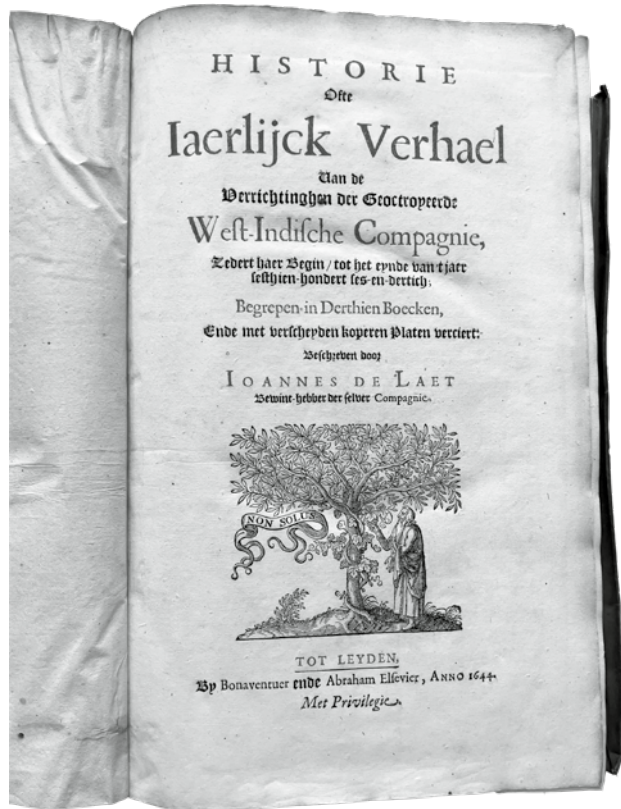
Brodhead was dus 21 jaar te laat. Hij vatte zijn taak niet lichtzinnig op en was vol ijver om toch folio's met handschriften op te sporen. Hij plaatste advertenties in de bekendste kranten van Nederland met een oproep aan ieder die documenten van de WIC bezat om contact te zoeken met de consul van de Verenigde Staten in Amsterdam.² Dat leverde niet één folio handschrift op. Het archief van de WIC was immers als oud papier in 1821 bij opbod verkocht. Een enorme schat aan historisch materiaal ging op slag verloren.

Toch ging Brodhead, die langere tijd voor zijn onderzoek in Nederland verbleef, niet helemaal met lege handen naar huis. Op 28 januari 1844 woedde er een

1 Brodhead, 1842, blad 2-3.

2 NSC, 1842, blad 2; 'Binnenlandsche Berichte', 1842, blad 3-4.

Afb. 1 Titelpagina *Iaerlyck Verhael van de Verrichtinghen der Geoctroyeerde West-Indische Compagnie* door Joannes de Laet uitgegeven in 1644. Particuliere collectie.

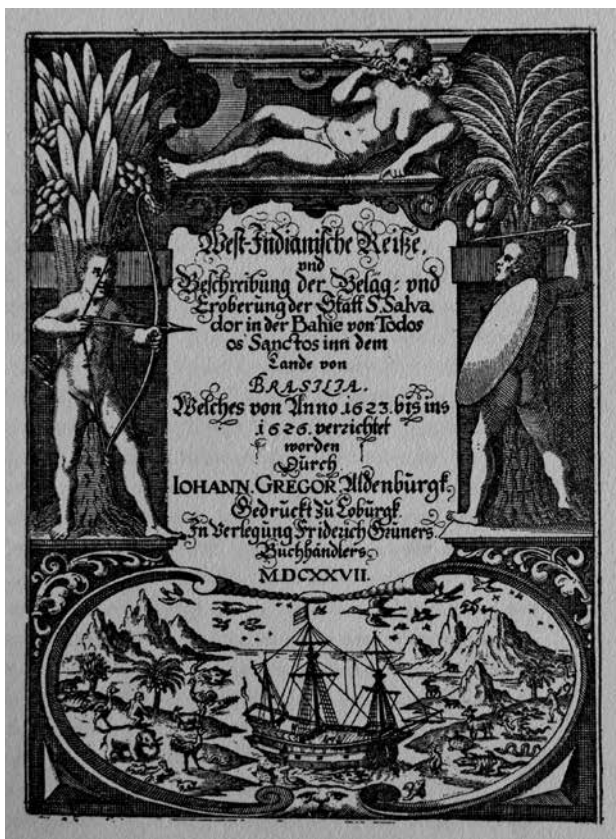

brand in het gebouw van het ministerie van Marine in Den Haag. Daar bevonden zich de archieven van de Admiraliteiten. Archiefstukken die tijdens de brand uit de ramen van het gebouw gegooid zijn, werden vermoedelijk later door Brodhead gekocht. Deze verzameling omvatte 25 stukken van de Admiraliteiten van Zeeland, Rotterdam en Amsterdam.³

Welke bronnen nog resteren

Ondanks de teloorgang van het papieren archief is er nog informatie over de WIC in Nederland te vinden. De verrichtingen van de compagnie kwamen regelmatig aan bod tijdens de vergaderingen van de Staten-Generaal, zo valt te lezen in de notulen daarvan. Deze aantekeningen zijn echter niet gedetailleerd en beschrijven vaak maar in een paar korte zinnen wat er speelde. Naast deze

³ NA, Inventaris van het digitaal duplicaat van de Collectie Brodhead. Toegangsnummer. 1.01.47.41, inv.nrs. 1-25.

Afb. 2 Titelpagina
West-Indianische Reise, und Beschreibung der Beläg: und Eroberung der Statt S. Salvador in der Bahie von Todos os Sanctos inn dem Lande von Brasilia. Welches von Anno 1623 bis ins 1626 verrichtet worden. Johann Gregor Aldenburgk (Cobürgk, 1627). Particuliere collectie. Uit: Aldenburgk, 'Reise nach Brasilien, 1623-1626', in: *Reisebeschreibungen von Deutschen Beamten [...]*, heruitgave van S.P. L'Honoré Naber, deel 1 (1930).

notulen herbergt het Nationaal Archief in Den Haag een gegevensbestand genaamd Inventaris van het archief van de Oude WIC, 1621-1674.⁴ Dit lijkt veelbelovend, maar de notulen van de vergadering van de Heren XIX omvatten slechts de periode 24 juli 1623 tot 24 december 1624, waarbij zelfs complete maanden ontbreken.

Gelukkig heeft één bron het overleefd die nauwkeurig de verrichtingen van de vroege WIC beschrijft. De titel is *Iaerlyck Verhael van de Verrichtinghen der Geotroyeerde West-Indische Compagnie*. Geograaf en WIC-bewindvoerder Joannes de Laet (1581-1649) schreef dit in 1644 uitgegeven werk. Deze jaarlijkse kroniek in dertien boeken was een uitgebreid feitenrelaas met strak chronologisch beschrijvingen van WIC-activiteiten in de jaren 1624 tot en met 1636. Deze bron maakt het mogelijk te achterhalen welke vloten wanneer, waarheen en onder wiens bevel vertrokken, en wat er onderweg gebeurde.⁵

4 NA, Inventaris van het archief van de Oude WIC, 1621-1674 (1711). Toegangsnr. 1.05.01.01, inv.nr. 1.

5 Laet, 1931; 1932; 1934; 1937.

De Laet voert Bauwen Heijndricxs. (ca. 1565-1626) op als burgemeester uit Edam, WIC-bewindvoerder en generaal. Het gebrek aan kennis over hem als persoon was de aanleiding tot een uitvoerig onderzoek van oude archieven uit Edam, gehuisvest in het Waterlands Archief te Purmerend.

Ook een andere bron uit de periode waarin Bauwen Heijndricxs. uitvoer, is nog altijd te lezen. De Duitser Johann Gregor Aldenburgk monsterde in 1623 aan op de WIC-vloot van admiraal Willekens. Zo maakte hij de ver- en herovering van Salvador mee. Al in 1627 volgde een publicatie in oud-Duits over zijn belevenissen met de titel *Reise nach Brasilien 1623-1626*.⁶ Veel biografische informatie gaf Aldenburgk niet. Slechts dat hij aan de Universiteit van Jena studeerde en uit Coburg in Zuid-Duitsland kwam. Zijn publicatie contrasteert sterk met die van Joannes de Laet. De Laet beschrijft gevechtshandelingen en het leven aan boord van de schepen nauwelijks. Alsof hij van ver toekijkt. Aldenburgks relaas is persoonlijker, hij was er tenslotte bij. Hij bespreekt de gruwelen en verschrikkingen van de gevechten en wat er onderweg op de schepen gebeurde. Soms wekken zijn beschrijvingen afschuw.

Baanbrekend onderzoek van Irene Aloha Wright

Het is echter Irene Aloha Wright (1879-1972) bij wie ik antwoord vind op de vraag waar nog meer informatie over de WIC te vinden is. Irene Wright, geboren in de Verenigde Staten, studeerde in Mexico, verbleef een aantal jaren in Havana en vertrok in 1914 naar Spanje. Van 1914 tot 1936 verrichtte ze onderzoek in het Archivo General de Indias te Sevilla.⁷ In 1932 gaf de prestigieuze Hakluyt Society een werk van haar uit.⁸ Dat maakt haar zeker niet tot de minste. In 1934 en 1935 verscheen in Nederland een publicatie van haar hand met de titel *Nederlandsche Zeevaarders op de eilanden in de Caraïbische Zee en aan de kust van Columbia en Venezuela gedurende de jaren 1621-1648*.⁹ Hierin zijn haar transcripties van Spaanse manuscripten opgenomen alsmede vertalingen in het Nederlands door Spaanse taal- en letterkundige Van Dam (1899-1972). Deze publicatie kent een meeslepende voorgeschiedenis.

De woorden Miss Wright vielen voor het eerst bij het Historisch Genootschap te Utrecht in 1923. Er is dan sprake van dat 'een Engelse dame' een publicatie betreffende Nederlanders in West-Indië kon verzorgen.¹⁰ Pas in 1926 volgde een aantekening in het jaarboek waaruit bleek dat een jaar eerder onderhandeld was met 'Miss I.A. Wright' om een bundel met archivalia uit Spaanse archie-

6 Aldenburgk, 1930.

7 Irene Aloha Wright papers, 2008.

8 Wright, 1932.

9 Idem, 1934-1935.

10 BMHG, 1923, p. xxviii-xxix.

ven met betrekking tot het beroemde wapenfeit van Piet Heyn samen te stellen. Wright ging akkoord met het sturen van stukken om in Nederland uit het Spaans te vertalen.¹¹ 'Miss Wright' reisde in de zomer van 1926 naar Utrecht en voerde gesprekken met het Historisch Genootschap. Een jubileumuitgave ter gelegenheid van de 300-jarige gedenkdag van de verovering van de Zilvervloot door Piet Heyn stond op de agenda. Het besluit viel om de resultaten van Wright samen met stukken van L'Honoré Naber in één band uit te geven.¹² Wright mocht ook een bundel verzorgen betreffende de daden der Nederlanders in de Caribische Zee in de periode 1621 tot 1648 en kreeg daarvoor een krediet.¹³ Jammer dat stukken over Brazilië niet tot haar onderzoeksveld behoorden.

Van een leien dakje ging het archiefwerk in Spanje niet. In 1929 is te lezen:

Toen onze gewaardeerde medewerkster, Miss Irene A. Wright ons wederom mededeelde, dat zij bij haar onderzoek in Spaanse archieven niet steeds de gewenste medewerking ondervond en in het Spaanse parlement op onwelwillende en onjuiste wijze over den aard en het doel van haar arbeid in die archieven was gesproken [...].¹⁴

Het besluit viel om de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken in te schakelen en via de diplomatieke weg ondersteuning te zoeken.¹⁵ Als gewaardeerd medelid mocht ze het Historisch Genootschap in 1931 te Sevilla vertegenwoordigen tijdens het derde Spaans-Amerikaans Congres voor Geschiedenis en Aardrijkskunde.¹⁶ In 1932 volgt de mededeling dat professor Van Dam te Amsterdam zich bereid had verklaard om met de vertaling te beginnen.¹⁷ Gedurende 22 jaar transcribeerde en interpreteerde Wright een groot aantal documenten uit het Archivo General de Indias over Nederlandse zeevaarders in de Cariben, een ware monsterklus. In de inleiding gaf Wright duidelijk aan dat haar onderzoek niet is afgerond als ze Spanje verlaat.¹⁸ Ze schreef: 'Dit onderzoek heeft het onderwerp nog niet uitgeput, zelfs niet te Sevilla; stellig heeft het de materie te Madrid niet uitgeput en hetgeen te vinden is te Simancas is nauwelijks aangeroerd.'¹⁹ Aanvullend volgde in een noot een publicatie van Cesáreo Fernández Duro (1830-1908) en de woorden: 'studiezaal van de Academia de la Historia'. Een beetje verstopt in een andere noot lees ik 'Archivo de Simancas, Estado 2317, Manuel Sueyro aan de Kroon, Antwerpen, 17 September 1626.'²⁰

11 Idem, 1926, p. xviii.

12 L'Honoré Naber e.a., 1928.

13 BMHG, 1927, p. xvi; p. xix-xx.

14 Idem, 1929, p. x.

15 Ibidem.

16 BMHG, 1931, p. x.

17 Idem, 1932, p. xiii.

18 Waarschijnlijk door de Spaanse Burgeroorlog (1936-1939).

19 Wright, 1934, p. *6-*7.

20 Idem, p. 136, noot 2. Met 'Kroon' is hier de koning van Spanje bedoeld.

Deze historie achter het archiefmateriaal van de WIC kom ik te weten wanneer ik in Madrid woon en mij onder meer vanuit een persoonlijke fascinatie voor zeventiende-eeuwse scheepvaart in de WIC begin te verdiepen. Begin 1625 vertrok een WIC-versterkingsvloot naar de in 1624 veroverde Allerheiligenbaai in Brazilië. De hoogste bevelvoerder was generaal Bauwen Heijndricxsz., door de Staten-Generaal aangesteld als ‘Generael ende opperhooft in West Indien’. Na zijn vergeefse reis naar de Allerheiligenbaai ondernam Bauwen Heijndricxsz. een strooptocht door het Caribisch gebied en besloot tot een aanval op San Juan de Puerto Rico. De sleutel hoe een vollediger beeld te vormen over de onderneming van Bauwen Heijndricxsz. en de WIC reikt Wright aan als ze niet alleen naar het Archivo General de Indias wijst maar ook naar de Real Academia de la Historia in Madrid en het Archivo de Simancas. Deze handreiking kan ik niet afslaan. Wat ik over de WIC in Spaanse archieven aantref overtreft mijn verwachtingen. Het zijn onder meer notulen van de Consejo de Estado, aan het begin van de zeventiende eeuw het hoogste bestuursorgaan in Spanje, en brieven voornamelijk uit Antwerpen en Brussel. Daarin wordt gesproken over ‘confidentes’ of ‘vertrouwelingen’. Maar of dit een juiste bewoording is? De Spanjaarden beschikten over een uitgebreid spionagenetwerk dat reikte tot in de hoogste bestuurslagen van de Republiek, met verstreckende gevolgen voor de WIC.

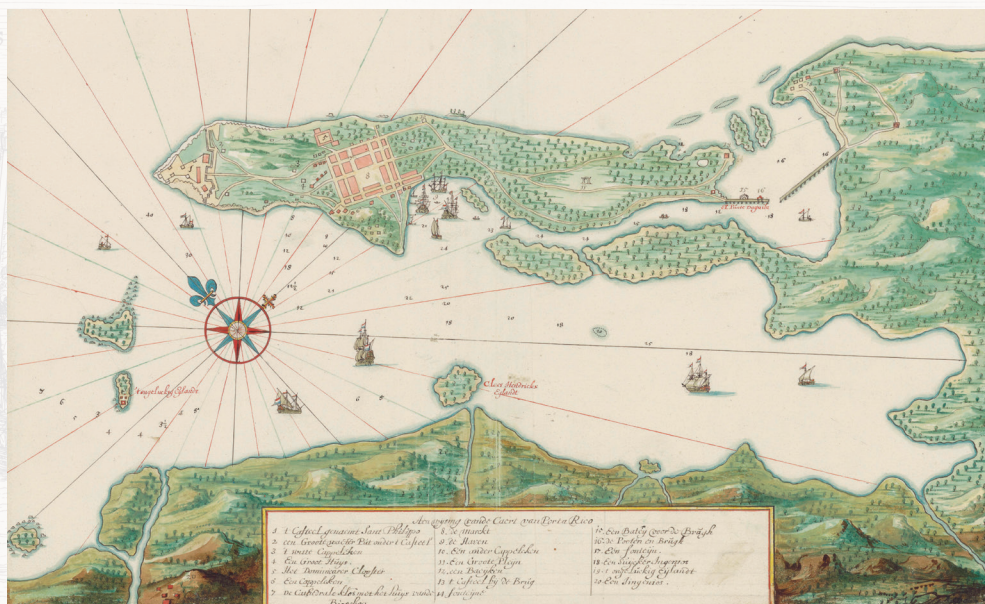
Archivo General de Indias

Het Archivo General de Indias bevindt zich in Sevilla. Dit in 1785 opgerichte archief huisvest documenten over de Spaanse overzeese gebieden en omvat zo’n 80 miljoen pagina’s die 8 kilometer aan lengte in beslag nemen.²¹ De reden om dit archief, dat tot het UNESCO-erfgoed behoort, te bezoeken is dat het de handschriften van Wrights transcripties huisvest. Helaas vallen mijn resultaten in het archief tegen. Onthutsend tegen. Wright benutte referenties die in de jaren dertig van de vorige eeuw in gebruik waren. Die zijn nu anders. Het eerste wat daarbij opvalt, is dat een brief een nieuwe referentie heeft en de volgens Wright bijbehorende bijlagen met getuigenverklaringen een andere.²² Niet alle stukken zijn via de PARES-zoekmachine van het archief online te raadplegen. Computers van het archief geven toegang tot mappen met digitale kopieën van vroegere microfilms of waarschijnlijk ook microfiches.²³ Zijn stukken niet gescand dan rest het aanvragen van de betreffende *legajo*, een stapel ongeordende originele documen-

21 Cultura.gob.es, d.d. 22 april 2025.

22 Bijvoorbeeld de brief van Cristóbal de Aranda, Havana 6 september 1626, heeft bij Wright voor brief en bijlagen de oude referentie 54-1-17. De brief heeft nu de referentie AGI, SANTO_DOMINGO,101,R.4,N.39 en de bijbehorende bijlagen AGI, SANTO_DOMINGO,101,R.4,N.37.

23 Bijvoorbeeld AGI, SANTO_DOMINGO,170.

Reder, makelaar en industrieel Bauwen Heijndricxsz. (ca. 1565-1626) verrichtte een aantal bestuursfuncties in Edam voordat hij uitgroeide tot gedeputeerde bij de Staten van Holland. Als eerste generaal van de West-Indische Compagnie (WIC) twijfelde hij niet en vertrok in 1625 met een versterkingsvloot naar de Allerheiligenbaai in Brazilië om die in handen van de WIC te houden. Hij kwam te laat: een enorme Spaans-Portugese heroveringsmacht was hem voor. Maar was slecht weer de daadwerkelijke oorzaak van zijn vertraging?

Op basis van Spaanse archieven onthult Godfried Vranken intrigerende spionage- en omkoopingspraktijken. De strijd om de Allerheiligenbaai werd niet alleen in Brazilië verloren, maar ook in de Republiek, waar spionnen hun tentakels tot diep in de WIC hadden.

Vranken laat zien hoe de WIC ontstond en welke rol Heijndricxsz. daarin speelde. Hij beschrijft tot in detail zijn mislukte beleg van San Juan de Puerto Rico en zijn strooptocht door de Cariben. Door het gebruik van unieke bronnen buiten Nederland werpt dit boek nieuw licht op de beginjaren van de WIC en de sporen die de compagnie en Heijndricxsz. nalieten in binnen- en buitenland.

Godfried Vranken (1956) doet historisch onderzoek en schrijft hierover. Na een technische studie werkte hij bij verschillende bedrijven in Nederland, totdat hij in 1988 Amsterdam verruilde voor Madrid. Zijn fascinatie voor Christoffel Columbus leidde tot meerdere publicaties en een grondige bekendheid met Spaanse archieven, wat zijn onderzoek naar Bauwen Heijndricxsz. versterkte.

